

PLANI LOKAL I VEPRIMIT NË MJEDIS 2022-2027 {STRUKTURA}

Bashkia: xx

Përgatiti: **Nihat Dragoti**, ekspert për legjislacionin mjedisor

Kjo strukturë e planit lokal të veprimit në mjedis është përgatitur në kuadër të projektit “Rrjetëzimi dhe Advokim për Aksione Komunitare të Ruajtjes së Burimeve Natyrore Lokale”, me mbështetjen financiare të LëvizAlbania, një projekt i Agjencisë zvicerane për zhvillim dhe bashkëpunim (SDC).

Dokumenti me përmbajtjen e planit të veprimit në mjedis u vjen në ndihmë Organizatave të Shoqërisë Civile dhe të rrjetëzimeve lokale dhe do të shërbej si bazë për të përgatitur së bashku me pushtetin vendor, planet e veprimit lokal në mjedis, si dokumente që vijnë në zbatim të ligjit “Për mbrojtjen e Mjedisit” dhe detyrave të qeverisjes vendore të përcaktuara në ligjin “Për vetëqeverisjen vendore” të lidhura me ruajtjen, mbrojtjen dhe menaxhimin e mjedisit brenda territorit të bashkive.

Përmbajtja e planit lokal të veprimit në mjedis është përgjegjësi e INCA-s dhe autorëve, si dhe nuk pasqyron domosdoshmërisht pikëpamjet e Agjencisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim (SDC).

Publikuar nga:

Instituti për Ruajtjen e Natyrës në Shqipëri (INCA)

Rr. Islam Alla, Pall. IVEA, kati i 1, Tirana

Tel/fax: +355 42231437

<http://www.inca-al.org>

E-mail: info@inca-al.org

Copyright © **Instituti për Ruajtjen e Natyrës - Shqipëri (INCA)**, 2022

Të gjitha të drejtat për publikimin, shumëfishimin, kopjimin, përdorimin e informacioneve të plota apo të pjesshme janë të rezervuara nga INCA.

Opinionet dhe pikëpamjet e shprehura në këtë botim jo domosdoshmërisht paraqesin pikëpamjet e **LëvizAlbania** dhe **Agjencisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim (SDC)**.

Tiranë, më 7 maj 2022

PARATHËNIE

Struktura, për hartimin e Planit Lokal të Veprimit në Mjedis (PLVM-së), për bashkinë, është përgatitur në kuadër të projektit “Rrjetëzimi dhe Advokim për Aksione Komunitare të Ruajtjes së Burimeve Natyrore Lokale”, me mbështetjen financiare të LëvizAlbania, një projekt i Agjencisë Zvicerane për zhvillim dhe bashkëpunim (SDC).

Përgatitja e PLVM-së është detyrim i ligjit nr.10431, datë 09.06.2011 “Për mbrojtjen e mjedisit”, i ndryshuar, referuar nenit 22 “Planet vendore të veprimit për mjedisin”.

Në hartimin e PLVM-së janë marr në konsideratë parimet, kërkesat, përgjegjësitë, rregullat dhe procedurat e përgjithshme për garantimin e mbrojtjes në një nivel të lartë të mjedisit në bashki.

Mbrojtja e përbërësve të mjedisit fokusohet në: a. parandalimi, kontrolli dhe ulja e ndotjes së ujit, ajrit, tokës dhe ndotjeve të tjera të çdo lloji; b. ruajtja, mbrojtja dhe përmirësimi i natyrës dhe i biodiversitetit; c. ruajtja, mbrojtja dhe përmirësimi i qëndrueshmërisë mjedisore me pjesëmarrje publike; ç) përdorimi i matur dhe racional i natyrës dhe i burimeve të saj; d. ruajtja dhe rehabilitimi i vlerave kulturore dhe estetike të peizazhit natyror; dh) mbrojtja dhe përmirësimi i kushteve të mjedisit; e. mbrojtja dhe përmirësimi i cilësisë së jetës dhe shëndetit të njeriut.

Autoriteti vendor, përmes hartimit, miratimit dhe zbatimit të PLVM-së të integruar dhe me strategjitë, programet, planin e përgjithshëm vendor dhe të projekteve, brenda kompetencave të tyre, nxitin zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik dhe shoqëror, duke përdorur burimet natyrore në atë mënyrë që të plotësohen nevojat aktuale dhe të ruhet mjedisi, pa cenuar mundësinë e brezave të ardhshëm për të plotësuar nevojat e tyre.

Masat për mbrojtjen e mjedisit përcaktohen në një fazë të hershme të zhvillimit të çdo veprimtarie, në mënyrë që të parandalojnë apo, në rast se nuk është e mundur, të minimizojnë efektet negative të asaj veprimtarie në mjedis, duke ruajtur njëkohësisht burimet natyrore, përmes kursimit, përdorimit të efektshëm apo zëvendësimit të lëndëve të para natyrore e të materialeve të përfuara prej tyre si dhe ripërdorimit, riciklimit e rikuperimit të mbetjeve.

Në këtë kontekst Plani Lokal për Veprim në Mjedis ka për qëllim të:

- Zgjidh problemet mjedisore nëpërmjet identifikimit të prioriteteve dhe përcaktimit të veprimeve për zgjidhjen e tyre, duke përfshirë të gjithë aktorët e mundshëm për përcaktimin e këtyre veprimeve dhe krijimin e strategjive për zbatimin e tyre në mënyrë efektive, të ndërthurura sipas Planit të Veprimit.

- Forcojë bashkëpunimin, koordinimin dhe komunikimin ndërmjet sektorëve të ndryshëm në nivel bashkie dhe njësite të qeverisjes vendore, duke sjellë së bashku përfaqësues të komuniteteve që përfaqësojnë interesa të ndryshme, shoqërinë civile dhe përfaqësues të OJF-ve, biznesin, shkencëtarë, etj., duke përcaktuar aktorët kryesorë dhe rritjen e pjesëmarrjes dhe të kontributit të tyre në këtë proces.

- Rrisë aftësitë e qeverisjes vendore dhe komunitetit për paraqitjen e elementëve thelbësore

të planit të veprimit të mjedisit, duke vlerësuar dhe prioritizuar problemet, përcaktuar masat, burimet njerëzore e financiare dhe mundësitë reale të komunitetit, duke organizuar forume dhe përfshirjen e publikut, për hartimin dhe zhvillimin e Planit të Veprimit.

- Nxisë shkëmbimin e informacionit në nivel lokal nëpërmjet sjelljes së shembujve, modeleve dhe praktikave me të mira nga plane të mëparshme, nga të cilat pjesëmarrësit mund të nxjerrin ide dhe teknika të zbatueshme në rastet konkrete të tyre, të mbledhin me kujdes informacion mbi gjendjen e tanishme të mjedisit.

- Japin zgjidhje konkrete për problemet e komunitetit me anë të përvojave lidhur me përdorimin e aftësive në analiza, planifikime, debate, monitorime dhe vlerësime efektiv që janë thelbësore për një veprim të komunitetit.

Përmbajtja e strukturës së Planit Lokal të Veprimit në Mjedis (PLVM-së)

Të përgjithshme

Përshëndetja e Kryetarit të Bashkisë

Aktorët dhe përgjegjësitë e hartimit të Planit Lokal të Veprimit në Mjedis.

Vendimi i Këshillit Bashkiak për hartimin e PLVM-së.

Legjislacioni i Republikës së Shqipërisë për vetëqeverisjen vendore, për planifikimin dhe zhvillimin e territorit, për fushën e mbrojtjes së mjedisit dhe të natyrës, etj, të harmonizuar me standardet evropiane që është përdorur dhe këshilluar për përgatitjen e PLVM-së.

PJESA 1

I. HYRJE

Plani Lokal i Veprimit në Mjedis është një dokument i politikës mjedisore vendore, i cili paraqet prioritetet mjedisore dhe listën e veprimeve për zgjidhjen e tyre, në nivel bashkie. Hartimi i këtij plani, gjithashtu, zhvillon më tej aftësitë e pushtetit vendor dhe subjekteve të tjera të interesuara për mjedisin dhe komunitetin.

Njëherazi, PLVM-së nxit bashkëpunimin mes shoqërisë civile, publikut, pushtetit vendor dhe atij qendror, biznesit dhe subjekteve të tjera mjedisore, duke përkrahur shkëmbimin e lirë të informacionit dhe pjesëmarrjen publike në procesin e vendimmarrjes.

1.1

1.2 Detyrimet ligjore për hartimin e PLVM-së

Përgatitja e PLVM-së është detyrim i ligjit nr.10431, datë 09.06.2011 “Për mbrojtjen e mjedisit”, i ndryshuar, referuar nenit 22 “Planet vendore të veprimit për mjedisin”, ku:

- a. Autoritetet e qeverisjes vendore përgatitin plane veprimi, vendore, për mjedisin në mënyrë periodike, në përputhje me strategjitë dhe planet e referuara në nenin 21 të këtij ligji.
- b. Planet e veprimit, vendore, për mjedisin rishikohen dhe përditësohen në mënyrë të rregullt, sipas nevojave.
- c. Këshilli i autoritetit të qeverisjes vendore përkatëse miraton planet e referuara në pikën 1 të këtij neni.
- ç. Kryetarët e njësisve të qeverisjes vendore, në fillim të çdo viti, raportojnë në këshillin e qarkut për zbatimin e planeve vendore përkatëse për mjedisin, për vitin pararendës.

1.2 Metodologjia e përgatitjes së PLVM-së

Autoritetet e qeverisjes vendore përgatitin PLVM-së për bashkinë, për një periudhe pesë vjeçare, në mënyrë periodike i cili rishikohet dhe përditësohet në mënyrë të rregullt, sipas nevojave.

Hartimi i PLVM-së bazohet në strukturën e parapërgatitur dhe të miratuar nga Këshilli Bashkiak (KBa).

Procesi i hartimi ndjek të gjitha procedurat e caktuara në dispozitat e ligjit nr.146, datë 30.19.2014 “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, i ndryshuar, përmes organizimit të takime me përfshirjen sa më të gjerë për të marrë mendimet e komunitetit, shoqërisë civile dhe palëve të tjera të interesit, në të gjitha njësitë e qeverisjes vendore si dhe duke garantuar transparencën dhe pjesëmarrjen e publikut në këtë proces.

Plani Lokal i Veprimit në Mjedis, për bashkinë, mbështetet në tri drejtime kryesore:

1. Analiza e gjendjes mjedisore

Paraqet një analizim të hollësishëm të situatës për të gjitha çështjet e marra në konsideratë nga PLVM-së, duke e paraqitur atë në të gjitha aspektet e tij dhe të ndërlidhura ndërmjet tyre. Kjo analizë shërben për të pasur një ide më të qartë të problemeve mjedisore, të cilat shqetësojnë bashkinë.

2. Përcaktimi, listimi dhe prioritizimi i problemeve mjedisore

Problemet mjedisore paraqiten sipas një matrice të paracaktuar, e cila jep në mënyrë të detajuar të gjithë treguesit për identifikimin e një problemi. Pjesët më të rëndësishme të kësaj matrice janë shkaktarët e problemit dhe prioriteti për secilin.

3. Plani i veprimeve për zbatimin e aktiviteteve për zgjidhjen e problemeve mjedisore

Është pjesa më e rëndësishme e PLVM-së, pasi paraqet të gjitha veprimet dhe projektet e mundshme për zgjidhjen e problemeve mjedisore të përcaktuara.

Kjo matricë shërben për të hartuar projektet konkrete dhe për sigurimin e fondeve nga donatorët.

VIZIONI

Përcaktohet duke marrë mendimin dhe dakordsinë e strukturave përgjegjëse planifikuese, zhvilluese, konservuese, të botës akademike, OShC-ve, të komunitetit, biznesit dhe palëve të interesit. Vizioni mund të jetë për një periudhe kohore jo më pak se 10 vjet.

PJESA 2

II. PROFILI I BASHKISË – Informacion i përgjithshëm

2.1 Historiku i Bashkisë

2.2 Vendndodhja e bashkisë

2.1 Njësitë administrative

Harta. Vendndodhja e bashkisë

2.3 Gjendja e përgjithshme mjedisore

2.4 Karakteristikat e relievit, gjeologjia dhe gjeomorfologjia

2.5 Karakteristikat e rrjetit hidrologjik

2.6 Klima

2.7 Toka

2.8 Përshkrimi i vlerave ekologjike

2.9 Përshkrimi i gjendjes social-ekonomike

2.9.1 Aspektet demografike, popullsia, barazia gjinore, papunësia

2.9.2 Arsimi

2.9.3 Shëndetësia dhe mirëqenia sociale

2.9.4 Përdorimi i territorit

2.9.5 Pronësia mbi tokën

2.9.6 Bujqësia, prodhimet bujqësore, pemëtaria, vreshtaria, ullinjtë, agrumet.

2.9.7 Blegtoria dhe prodhimet blegtorale

2.9.8 Mbarështimi i bletëve

2.9.9 Pylltaria dhe kullota

2.9.10 Bimët mjekësore dhe aromatike

2.9.11 Gjuetia

2.9.12 Peshkimi dhe akuakultura

2.9.13 Përdorimi i ujërave

2.9.14 Infrastruktura, shërbimet dhe transporti

2.9.15 Turizmi, eko-turizmi, veprimtaritë çlodhëse dhe turizmi kulturor

2.9.16 Përshkrimi i peizazhit dhe trashëgimisë kulturore, arkitektonike, etnokulturore, shpirtërore

3 Industria, tregtia, zejtaria

4 Edukimi dhe kërkimi shkencor

5 Vlerësimi i shërbimeve të ekosistemit

6 Përdorime të tjera të territorit, minierat, HEC, etj.

PJESA 3

III. GJENDJA E MJEDISIT - VLERËSIMI

3.1 Ajri

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e ajrit
Konkluzione dhe Rekomandimet për zgjidhjen e problemit e ajrit.

3.2 Uji

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e ujit

3.2.1 Burimet Ujore

3.2.2 Rrjeti i furnizimit me ujë

3.2.3 Cilësia e ujit të pijshëm dhe monitorimi

3.2.4 Burimet e mundshme të ndotjes së ujit

Konkluzione dhe Rekomandimet për zgjidhjen e problemeve.

3.3 Ujërat e zeza

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e ujërave të zeza

3.3.1 Rrjeti i kanalizimit të ujërave të zeza

3.3.2 Impiantet e trajtimit të ujërave të zeza

Konkluzione dhe Rekomandime për zgjidhjen e problemit me ujërat e zeza.

3.4 Mbeturinat

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e mbeturinave

3.4.1 Llojshmëria e mbeturinave

3.4.2 Vendgrumbullimi dhe depozitimi i mbeturinave

3.4.3 Trajtimi i mbeturinave

Konkluzione dhe Rekomandimet për zgjidhjen e problemeve kyçe

3.6 Ndotja

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e ndotjes

Konkluzione dhe Rekomandimet për zgjidhjen e problemeve kyçe

3.7 Zhurmat

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e zhurmave

Konkluzione dhe Rekomandimet për zgjidhjen e problemeve kyçe

3.8 Toka

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e tokave

Konkluzione dhe Rekomandimet për zgjidhjen e problemeve kyçe

3.9 Erozioni

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e erozionit

Konkluzione dhe Rekomandimet për zgjidhjen e problemeve kyçe

3.10 Pyjet, Kullotat dhe Bimët mjekësore

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e pyjeve, kullotave dhe bimët mjekësore

Konkluzione dhe Rekomandimet për zgjidhjen e problemeve kyçe

3.11 Zonat e gjelbërta urbane

3.12 Biodiversiteti dhe peizazhi

Gjendja dhe masat e nevojshme për problemet e menaxhimit të biodiversitetit

3.12.1 Rrjeti i zonave të mbrojtura lokale

3.12.2 Trashëgimia natyrore

3.12.3 Tipat e habitateve, Bimësia, Flora dhe fauna

3.12.4 Peizazhi

3.12.5 Monumentet e natyrës

Konkluzione dhe Rekomandimet për zgjidhjen e problemeve kyçe

3.13 Zhvillimi urban

3.13.1 Plani i përgjithshëm vendor dhe Plani i detajuar vendor

3.13.2 Zhvillimi i infrastrukturës

3.13.3 Zhvillimi i rrjetit rrugor

3.13.4 Zhvillimi i rrjetit të furnizimit me ujë dhe i kanalizimeve

3.13.5 Zhvillimi i rrjetit elektrik

3.13.6 Zhvillimi i rrjetit të komunikacionit

3.13.7 Transporti publik

3.14 Dukuritë natyrore

3.14.1 Zjarri

3.14.2 Ortekët

3.14.3 Erozioni

3.14.4 Përmbytjet

3.14.5 Tërmetet

3.15 Ndryshimet klimatike

PJESA 4

VI. METODOLOGJIA E PRIORITIZIMIT

Për të vendosur prioritetet për një periudhën pesë vjeçare duhet bazuar në opinionet, komentet dhe mendimet e shprehura dhe të siguruara në takimet e organizuar me palët e interesit gjatë procesit të punës për hartimin e PLVM-së.

Për problemet kryesore të fushës së mjedisit dhe prioritizimin e tyre mund të kryhen edhe anketime me komunitetin dhe palët e interesit.

4.1 Përcaktoni, listoni dhe prioritizoni problematikat kryesore mjedisore

Hartoni tabelën:

PROBLEMI	Shkaku (Listë shkaqesh që sjellin problemin, që mund të jenë, fizike dhe njerëzore).	Shkalla e ndikimit	Ndikimi (Paraqet ndikim negative në mjedis, shëndet, mirëqenie etj.).	Prioriteti i matur me shkallën: *Pak i rëndësishëm **Mesatarisht i rëndësishëm ***Shumë i rëndësishëm
1.				
2.				
3.				

PJESA 5

V. PLANI I VEPRIMIT PËR ZBATIMIN E PLVM-së

Prioriteti 1:				
Problemi:				
Aktiviteti	Afati kohor	Struktura përgjegjëse	Kosto 000/L	Treguesi i suksesit
A ₁				
...				

Plani i detajuar për zbatimin e aktiviteteve

Aktiviteti	Viti Parë				Viti Dytë				Viti Tretë				Viti Katërt				Viti Pestë			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
A ₁																				
A ₂																				
....																				

Etj...

BIBLIOGRAFIA:

Literatura e studimet e përdorura për informacionin dhe analizën e dokumentuar në brendësi të këtij plani

SHTOJCAT:

Vendimi i Këshillit Bashkiak (miratimi i dokumentit me shkresë zyrtare nga Këshilli Bashkiak i planit vendor të mjedisit)

Harta, Tabela, Grafikë, Figura, Foto (materiale që lidhen me përmbajtjen e dokumentit dhe statistikat që janë përdorur në të)